

Népszavak

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KONYA LAJOS

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rákóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-
Videkre postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-

Az antant végső győzelemig harcol.

Bern, aug. 29. A madridi El Sol című lap munkatársa meginterjúvolta Clémenceau miniszterelnököt, aki most tért vissza a főhadiszállásról, — az offenzíváról és annak várható eredményéről. Clémenceau kijelentette, hogy a legnagyobb titokban előkészített offenzívát a végső győzelemig fogják folytatni.

Poincaré bizik a sikerben.

Zürich, aug. 29. Poincaré elnök fogadta a párisi lapok munkatársait és kijelentette előtük, hogy a legutóbbi napokban hosszasan tárgyalt Foch generalissal, aki kijelentette neki, — hogy a legnagyobb bizalommal tekint a jövő eseményei és a mostani harcok végső kimenetelére.

Véresen omlanak össze az antant támadásai nyugaton.

Német hivatalos jelentés. Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös és Böhm vezérezredes hadseregportja:

A Somme és az Osie között előcsapataink harci érintkezésben maradtak az ellenséggel, mely aug. 27-én csak félfénken, tegnap azonban mind erősebben követte a Dompierre—Belley—Veise—Beaulieu—Sucey-vonalon át. Előcsapataink több ízben veszteségteljes támadásra kényszerítették, azután kitértek.

Noyontól délre az ellenség igen erős tüzéségi előkészítés után támadást intézett régi vonalaink ellen, melyet akkor már nem tartottunk megszállva. — Noyon a franciák igen erős tüze alatt állott. A város harcunk előtt fekszik.

A franciák Arrastól északra amerikaiak bevonásával ismét megkezdtek támadásaikat. Súlyos veszteségük mellett véresen visszaverték őket.

Lovas lövészezredek a Pasty-csucson ötször verték vissza az ellenség rohamát, Számos páncélost szétlőttünk.

Rendes orosz csapatok harcolnak a csehek ellen.

Stockholm augusztus 30. Pétervári jelentések szerint a csehek és az oroszországi antant expedíció ellen most már jól megszervezett orosz csapatok vették fel a harcot, kik bőven el vannak látva municióval és élelmiszerekkel.

Alapos a remény, hogy ezek a csapatok mielőbb döntő győzelmet fognak aratni ellenfeleiken.

Határvillongá Mexiké és az egyesült államok között.

Berlin, augusztus 30. Newyorki hírek szerint az Egyesült Államok egy őrzőjára megakart akadályozni, hogy mexikói őrségek előírás ellenére átlépjék a határt. A mexikóiak erre az egyesült Államok határán rálöttek az amerikai őrségre és egy őrt megsebesítettek. A lövöldözés erre általánossá lett. Mindkét részről számos halál és sebesülés történt. A mexikóiak 100 halottat és 200 sebesültet vesztek.

Felderítő harcok a Hétközség fensikjén.

Vezérkarunk jelentése Olasz harctér. A Judikáriában, Bézzecanál és a Hétközség fensikjén felderítő csatározások. Egyébként nem volt jelentős esemény.

Kik ma Budapest

leggazdagabb emberei?

Amikor a szegény embert a gazdagok ellen izgatják, — örökké csak a grófokat és főpapokat festik a szemre elé. A Népszavának régi kőklerisége ez, de a többi zsidó lapoknak is. Így aztán érthető, hogy nem szeretnek olyan listákat közölni, aminő pl. a budapesti legtöbb adót fizetők névsora.

Pedig ugyancsak tanulságos névsor ez. Eszerint Budapest első virilistái ma a következők:

Taffler Kálmán sokszoros háztulajdonos 77.123 korona adóval. Bachruch Károly ékszerész 69.971 koronával, — Elsner Oszkár divatárkereskedő, ki tavaly 8596 korona adóval a 297-ik helyen húzódott meg, most 67.826 koronával a harmadik. Lajta Pál borbizományos 64.446 korona adóval. (Tavaly 8735 koronával a 285-ik helyen volt.) Sorrendben utána következnek: báró Ullmann Adolf bankvezérigazgató (51.180 k), Lánczi Leó bankelnök (50.736), — Frankl Henrik kereskedő 49.727, Schiffer Miksa vállalkozó 46.231, Gerbaud Emil cukrász 45.722, Weisz Manfred gyáros 45.619, Wolfner József börgyáros 40.588, — Drucker Géza papirkereskedő 40.503 (tavaly 3975 korona adóval a 617-ik volt), Horvát Ákos kézimunka kereskedő 39.066, Havas Antal háztulajdonos 27.563, Havas Rezső háztulajdonos 36.112, Wolfner Tivadar börgyáros 45.449, Domony Móric igazgató 34.840, Kaszab Aladár csavargyáros 34.823, Beöthy László színházigazgató 33.977, Schwarz Viktor hábérli 33.856, Petanovics József szállótulajdonos 33.841, Fellner Henrik igazgató 33.780, — Grünwald Mór vállalkozó 33.691, Bálint Dezső orfeumigazgató 33.651, Kőrösi Albert műépítész 33.247, Wolfner Gyula börgy. 33.045, Wolfner Nándor börgy. 33.045,

Lédermann Mór posztónagykereskedő 32.606, Gehwindt Ernő gázgyárigazgató 32.069, (tavaly 439-ik), Leitner Adolf háztulajdonos 31.154, gr. Vignyácz Sándor háztulajdonos — végre egy gróf — 30.534, Kern Róbert vasgyáros 30.445, Goldberger Sámuel gyáros 29.061, Nagler Jakab rőföskereskedő 28.765, Freund Antal igazgató 27.040, Schön Ignác nagyfuvaros 27.024, — Szénásy Gyula divatárkereskedő 25.961, Lovag Freystandler Jenő 26.834, Ormódi Vilmos vezérigazgató 26.630, — Bruchsteiner Jakab háztulajdonos 26.484, Frommer Rudolf gyárigazgató 25.831, — Schneller József sütőmester 25.542, Kuncz Jenő ügyvéd 25.281 koronát.

No azért nem kell ám még kétségbeesni és nem szabad antiszemitáskodni: a listában van egy-két keresztény is. — Sőt akad egy gróf is a listában, ha már főpap nem. Ha nem azért Népszava csak üsd ki tovább is a szegény napszámos és gyárimunkás szemét! Hej ezek a gazdag papok meg grófok! Hogy szedik el a pénzt a szegény dolgozó polgárság elől! Az árdrágítók!

— A bevonult tanárok és tanulók is kapnak ruhasegélyt. Konkret esetből kifolyóan ma értesítette a vallás- és közoktatásügyi miniszter egyik szabadkai iskola igazgatóját arról, hogy a katonai szolgálatot teljesítő bevonult tanároknak a ruhaseszerzési segélyt csak abban az esetben folyósítják, ha annak az engedélyezését vagy maga a bevonult tanár, vagy a hadbavonult tanár illetményeinek a felvételére jogosított meghatalmazottja az iskolaigazgatóság útján külön folyamodványban kéri.

— Ma lesz az utolsó tombola Palicson. Ma, pénteken este lesz Palicson az utolsó tombolaest ebben a szezonban. Érdekes és említésre méltó, hogy a tombolatárgyakhoz a Vértónak most folyó lecsapolása alkalmával hálóba kerülő legnagyobb halat, legalább 2 kilósat, Raczkó Mihály ingyen adja a szerencsés nyernekek.

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et.

Gyűjtsünk a vándorkosárba!

Kik adtak eddig és kik nem adtak még?

(Saját tudósításuk.) A Szabadkai Stefánia-Szövetség nemrégiben ugynevezett vándorkosárgyűjtésre hívta fel Szabadka lelkes közönségét. Az intézmény célja az, hogy a szülő anyáknak mindjárt megfelelő ruhát adhasson, úgy az asszony, mint a kis honpolgár részére.

Ezt a dícséretes törekvést már méltányolták is néhányan és eddig is többen jelentkeztek adományaikkal. Az eddigi adakozók a következők:

Sztojkovics Dusáné 2 dunyhahuzat, 4 vánkoshuzat; Kovács F. és Társa 2 fejkötő, 2 pólyakötő, 2 fang melléay kötve; Balázs J. Jenőné 3 kis ing, 5 db ruhácska, 1 kötény, 4 sapka, 5 pár vászoncipő, 1 pár harisnya, 1 fejkötő, 1 pólyakötő, 1 kendőcske; Neményi Miksáné 2 női ing; Czigler Gyuláné másfél méter karton; Stern Józsefné 2 kis vankos, 1 kis rékli, 1 pólyakötő, 2 kendő, 1 téli fejkötő; Stern Adolfné 3 ingecske, 3 fang mellény, 3 kendő, 1 pólyakötő, 1 keztyű, 1 gamasni, 1 harisnya; Eisler Izsóné 3 pólyakötő, 3 haskötő, 3 fejkötő; Vukovics Gerőné 3 hálóröklő, 2 hálóging, 2 női ing.

Ezekből az adományokból mások is láthatják, mik kellene a vándorkosár-intézménynek. Hiszszük, hogy Szabadkán még lesz több nemeslelkű nő is, aki nem tagadja meg adományait azoktól a szegényektől, kiknek ilyesmire a nehéz napokban nem telik. A legteljesebb elismerés illeti meg az eddigi adakozókat.

Bajmok-Bajnok.

Hogy a háborunk nem épen rokonszenves terméske a requirálás, bévebb magyarázatra nem szorul. Talán épen ezért kapta e nyáron a „termésátvétel“ simább elnevezését. De nevezük bármiként, úgy látszik, népünk megértette az ügy fontosságát és elkerülhetetlen voltát. Azonban alig van még egy községe Bácsmegyének, mely jobban a helyzet magaslatára emelkedett volna, mint Bajmok. A lakosság minden rétege zugolódás nélkül, bőven öntötte terményeinek legjavát a haza oltárára, úgyhogy a beszolgáltatott mennyiség hamarosan eléri a 300 vaggont oly mennyiség ez amely messze fölülmulja azt a quantumot, amit Bajmóktól vártak.

Ne hallgassák el azonban azt sem, hogy a község idej termése messze túlszárnyalta a korábbi éveket. Nem is volt Bajmekon egyetlen tenyérnyi megműveletlen föld; a község népe rajong földjéért és nemes versenyyéssel dolgozik. Így találkozik ott érdeme szerint a népszorgos keze Isten áldó kezével. A polgárság nemes gondolkodása, jó szíve és páratlan vendégszeretete tette lehetővé azt is, hogy a termésátvétel örökös felelősséggel teli munkája e sorok írója számára nem volt nehéz, hanem inkább kedves és felejthetetlen időtöltés. — Lehetetlen e helyütt rá nem mutatnunk arra a nyilvánvaló tényre, hogy amaz áldott község fényes sikereit, hazafias erényeik kifejlő-

dését fáradszóról vezetők, buzgó és érdemekben gazdag lelképásztóruk és böles előljáróságuk segítették elő. S ha ők igazi bajnokai a nép okos nevelésének, úgy Bajmok község maga is bajnok (vagy ha jobban tetszik, Bajnok): bajnoka az önzetlen hazafiságnak, a munkának, előzőkenységnek, a polgár — erényeknek.

Okirathamisításért egy napi fogház.

(Saját tud.) Okirathamisítással vádolva állott a szabadkai kir. törvényszék bírái előtt. Sámán Péterné szeremei lakos. Az volt a bünye, hogy tavaly nyáron a községi előljáróság által kiállított örökös tanusítványt meghamisította, úgy hogy 57 kg. helyett 457-et írt rá.

A haditermény kiküldöttjének följelentésére tárgyalták az ügyet. Sámáné azzal védekezett, hogy őt Köbling Antal bajai malomtulajdonos biztatta erre a hamisításra és ő is örölte meg a gabonáját. A hamisítást különben azért követte el, mert 4 családtagnak nem lett volna elég a nehéz munkaidőben a hatóságilag megállapított lisztmennyiség. Azonkívül férje

Büszkék lehetnek községükre, de a polgárság is büszke lehet vezetőire. Forró köszönet és hála Bajmok község egész közönségének, mivel e sorok írójának a fent említett becses tapasztalatok révén oly lelki gyönyörűséget szerzett, amely a már muldóléban levő idej aratát felejthetetlen kedves emléküvé tette.

R. Z.

is aki katona volt, akkor szabad-ságát itthon, töltötte és annak a részére sem utaltak ki lisztet.

A védő szerint tisztán végső szükségből követte el az asszony a hamisítást és ezzel nem károsította meg a közlelemzését, sőt egyenesen a közlelemzés javára cselekedett, mikor arató munkásait kielégítette lisztlel.

A nyomatékos enyhítő körülményekre, való tekintettel a törvényszék Sámánét 1 napi fogházra ítélte, amit az mindjárt le is ült. Ő ugyan halasztást akart kérni, de jelenlevő férje biztatta: Maradj csak itt! Jobb ma, mint holnap! És ott is maradt.

Az özvegyek a leányok utjába.

Herting müncheni egyetemi tanár a „Der Tag“ című berlini lapban erre a konkluzióra jut egy cikkében, amelyet a népszaporodás érdekében írt. A tanár azt állítja, hogy az özvegyek, hogy ha majd háboru után férjhez mennek, vétenek a fajfenntartás ellen, mert legnagyobb részük már is anya. 1910. december 1 én — Németországban háromszázezer özvegy volt tizen-nyolc és negyvenöt év között — írja a tanár — 1918 ig ez a szám háborus körülményeket beletudva, mintegy nyolcszáz ezerrel emelkedett. — 1911-ben Németországban 25.515 özvegy ment ismét férjhez, s minden valóságosság szerint a legtöbbben a tizennyolc és negyvenöt életévek között voltak. — A hadiözvegyek legnagyobb része fiatal, legtöbbjük jómódu, tehát feltehető, hogy legalább is háromszor annyi házassági kedv lesz benneük, mint a béke özvegyeiben. Egyetlen évben tehát mintegy kétszáz-

ezer hadiözvegy állja a leányok boldogulásának útját. — 1911-ben 512819 özvegy ment ismét férjhez.

Nem biztos, hogy ezek a számok mérvadóak lesznek a háboru utáni évekre is. Ha azonban igen, úgy az özvegyek negyven százalékát fogják elhódítani a férfiaknak s a lányok, akik 95 százalékkal lettek asszonyok az özvegyek 5 százalékaival szemben, ezután majd csak 60 százalékban mehetnek férjhez.

Mindenesetre kegyetlenség volna, de kelísen megokolt kegyetlenség, ha a hadiözvegyek legnagyobb részét bizonyos ideig elűtanók az újból való férjhezmenéstől. A törvénytelen gyermekek állami gondozása, a lakáskérdés megoldása, a különleges adózások kitűnő szolgálatot tennének ennek az ügynek. Az időleges házassági tilalom özvegyek számára jótékony hatással volna a népesség egészséges fejlődésére.

Vonatkisiklás a zentai vonalon.

A vonatvezető meghalt, az utasok épségben maradtak.

(Saját tudósításunk.) Tegnap éjjel a Zenta felől Szabadkára jövő személyvonat Zablja állomás előtt eddig ki nem derített okból kisiklott.

A kisiklás következtében a második és harmadik kocsi kiugrott a vágányból, de véletlen szerenese folytán az utasok között sérülés nem történt.

A vonatkisiklás Lovászi András

a kulauczkocsiból leesett és súlyos zúzódásokat szenvedett. Egy külön menettel Szabadkára hozták, de utközben Békova közelében meghalt.

A kisiklás miatt a Zenta felől érkező vonatok nagy késéssel érkeznek Szabadkára. — A baleset okát a megindult vizsgálat fogja kideríteni.

Szabadkának nincs cipő.

— Beszüntetik a szabadkai cipőhivatalt. —

(Saját tudósításunk.) Bőve jirtunk ma a szabadkai cipőhivataltan. Sok nő volt ott, mind cipőt akart. De nincs Szabadkán egyetlen pár női cipő sem.

Egy hónap alatt ebben a hivatalban 4473 igénybejelentést vettek

és ebből a község visszazolgáltattott 2738 gyereket, vagyis ennyien kaptak cipőt. Kint van még 1735 bejelentőlap. Banyi ember nem kap cipőt, mert nincs. A cipőhivatal május 15 től összesen 2921 pár cipőt kapott a fatalpuskai

együtt. Ebből elhelyeztek 1344 párt s így maradt az üzletekben 1587 pár. Ez most az egész cipőállomány Szabadkán és ezzel szemben ki van adva a községnek 1601 bejelentőlap rendez cipőre.

Csak hogy azt meglevő 1587 párból is 375 a munkásbakancs és 578 a fatalpu cipő, ami nem kell a kutyának se. Gyermek cipő mindössze 90 pár van és 8000 kel-lene az iskolásgyerekeknek.

Fellner Lajos, a cipőhivatal igazgatója a ma délután tartandó ülésen be fogja jelenteni, hogy szüntessék meg a szabadkai cipőhivatalt, mert ugyanis hiába kérnek a minisztériumból cipőt. A szabadkai hadimunkásoknak is kellene 4500 pár, de nincs. Ami munkásbakancs is van, az még a lovatnak se jó, olyan durva. A munkások vissza is viszik.

Bizony sajnos állapotok ezek!

NAPI HIREK.

— Kongregációi hír. A Sz. Anna Kongregáció vasárnap, szept. 1-én gyűlést tart, amelyen a tisztviselőket fogják megválasztani.

— Névmagyarosítás. Steinberger (Vidakor) Sebestyén titeli születési, jelenleg a budapesti élelmézősi raktárnál katonai szolgálatot teljesítő sültősegéd családi névének „Kövári“ névre kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— Katonai kinevezések. A király 1917. február 1-ei ranggal Romzsa József 6. honvéd gyalogezredbeli népf. tisztahelyettes, továbbá 1918. június 1-ei ranggal Bakó Péter 6. gyalogezredbeli, dr. Popovics Milivoj 86. gyalogezredbeli népf. tiszt-helyettesek a 6. népf. parancsnokság nyilvántartásában és Neumann Arthur 23. gyalogezredbeli népf. tisztahelyettes az 1. népf. parancsnokság nyilvántartásában hadnagyként nevezte ki. — A csapat-számvivő tisztettesületben Müller Domokos 86. gyalogezredbeli hadnagyszámvivőt főhadnagyszámvivővé nevezték ki.

— Holdy Juci Kassára szerződött. Holdy Juci, Szabadka kedvence primadonnája, Szabadkára érkezett, hogy a Szociális Missió-Társulat javára Palicson rendezendő estélyen fellépjen. Miután azonban a palicsi hangversenyterem hosszabb időre minden nap le van foglalva, a tervezett estély elmarad. Holdy Juci szeptember 1-én Makóról Kassára megy, — ahová újabb szerződése köti. Az elhalasztott estélyre már Kassáról fog eljönni.

— Ezüstérmes vitézek. Az el-lenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül a kieszűst vitézségi éremet kapták: Lohocki János, Fridman Ferenc népfölkelők, Bus Pál szkv., Láci János és Szabó Mihály népf. tizedesek a 6. honvéd gyalogezredben, a bronz vitézségi éremet újólaj kapták: Kiss József tizedes, Zsolnai Mihály népf. brv., Faragó András huszár a 4. honvéd huszárezredben, továbbá Katona Pál népf. tizedes a 6. honvéd gyalogezredben.

Rendelje meg a Délvidéket a haretéren levő hozzátartozóinak minél előbb!!

A szász egyetemeken kötelező az eszperanto nyelv. A szász oktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy valamennyi szász egyetemen eszperanto nyelv kötelező tananyag legyen már az idei iskolai kezdetével.

Idegének szállásadója Kassán. A városi egészségügyi hivatal, mint a tüdővész leküzdésének megkönnyítésére, — miát már megírta — Kassán a jótékonyági egyesületet vezetői az idegének megkezelését javasolták. A városi egészségügyi hivatal magáévá tette az indítványt és elkészítette az erre vonatkozó szabályrendeletet. A szabályrendelet a legutóbbi közgyűlésen a közgyűlés alá került és a kormánybizottsági jóváhagyás után életbe lépett. Szabadkai városküzán nyívesmin törlik a fejüket.

Hadifoglyok letelepítése. A hadügyi miniszter rendeletben értesítette a megye főispánját, hogy a magyarországon letelepíteni akaró hadifoglyoknak ez irányú kéréseiket egy a fogolytáborban tartózkodó, valamint a munkára kiadott hadifoglyok részéről illetékes fogolyparancsnokokhoz küldetnek, melyek azt észérvételével elítáva, — továbbítja a belügyminiszterhez.

A lejárt felmentések meghosszabbítása. A f. évi november 30-ig lejárt felmentések meghosszabbításának kérelmezésénél a gyorsított eljárás céljából az egy és ugyanazon üzamnél dolgozó munkások a munkaadó által egy névjegybe (az előírt 4 példányban) beírják fel és az ily névjegyekbe a felmentés kérelmezését mellézi.

Kitiltották a Népszavát. A közkeletű zsidószellemben és keletellenesen szerkesztett Népszavát, Prohászka püspök szavai miatt: „A magyarság elbetyárosításának vezető pizsoklapját”, kitiltották. Epen ideje volna a Népszavának is erőlyesen fellépni ellen a néprontó elveket hirdető újság ellen, arról már gondolták, hogy hőseink lelkét ne sebezze tovább.

Elbocsájtják az 1868-as szüneteket. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az 1868-as születésű katonák szeptember 15-ig okvetlen elbocsájtásukat el a hadsereg kötelékéből. Ezt a főispánnak is tudomásra hozta a miniszter.

A lefoglalt bőr és cipőárak. A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette a polgármestert, hogy a lefoglalt bőr és cipőárak területe a királyi rendőrbizottság felügyelete alatt lefoglalt bőr és cipőárak felállítását hatáskörében rendelkezésére állítja. Ha azonban a lefoglalt cipőárak több mint száz pár cipő, a bőr pedig több mint száz pár bőr, vagy zsíres felelő rész-bőr több mint 100 kg. és a box vagy sevtő több mint 500 négyzetláb; akkor ezek nem rendelkezhetik, hanem tartozik az árut az illetékes hatóságok bejelenteni.

Hol lehet a szabadkai villamos felszállni? Többször kifogásolták már a villanytársaság alkalmazottait az a durva eljárásáról, mely szerint leverik Palicson a haladó villamosokra felszállni utasokat. Tegnap este 7 óra körül tanui voltunk annak a jelenetnek, amint Palicson a gyógytörök előtt megállt a kifelé haladó

villamos, majdnem üresen, Egy páran leszálltak és ugyanekkor föl akart szállani 2 utas. A köcsivezető gorombán rájuk kiabált, hogy ne merjenek felszállani. Majd visszajön a köcsi mindjárt — menddotta. — Pár perc múlva vissza is jött a köcsi, de agyon zsufofva. — úgyhogy a patika előtt meg sem állott. A várakozó 2 hölgy pedig sóváran nézett utána. — Csak azt kérdezzük: Hol lehet a szabadkai villamosra felszállni? Ott-o, ahol megáll, vagy ott-e, ahol nem?

Suly szerint fogják árulni a bort. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez még a háboru előtt és kérte, hogy engedjék meg és tegyék kötelezővé a szesz italoknak, a bornak suly szerint való eladását. A miniszter a szőlősgazdák kérését illetően kikérte a kereskedelmi és iparkamarák véleményét, amelyek szintén teljesen egyetértenek a gazdaközönség óhajaival.

Ügyvédi iroda-áthelyezés. Dr. Dezső Kálmán ügyvédi irodáját Oszivácról Zomborba (Aranygerenda-utca 8. sz.) helyezte át.

Az üres hordók soronkívüli szállítása. A magyar Kereskedelmi Csarnok, hivatkozással a kedvező szüreti kilitásra felterjesztést intézett a kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy az új termés lebonyolítása céljára az üres hordók a kereskedők telepeiről a temelőkhez, valamint a musttal megtöltött hordók a termelőktől a vasutakon ez évben is soronkívül továbbítottassanak annál is inkább, mert fontos közgazdasági érdekét képez, hogy hordók hiányában a szüreti forgalom lebonyolítása és az új borteremelés értékesítése fennakadást ne szenvedjen.

Lesz elég lámpabél. A kereskedelmiügyi minisztérium bőr- és textilügyi meghatalmazottja megbizta a Pamutközpontot, hogy a legsürgősebb szükséglet fedezésére lámpabéleket készítessen. Az egész ország szükségletének fedezésére azonban mindössze 48.000 vég fog rendelkezésre állni. Ezt a mennyiséget a Pamutközpont nagykereskedők útján fogja forgalomba hozni még szeptember folyamán. A kiskereskedő az alábbi áron tartozik a fekete csikkal ellátott lámpabéleket eladni: hármas számú méterenkint 18 fillérért, ötös számú 28 fillérért, 8-as számú 40 fillérért, 11-es számú 60 fillérért; egy-egy fogyasztónak legfeljebb fél méter lesz kiadható egy szélességből.

Tömeges gombamérgezés. Pozsonyból jelentik, hogy ott a pia-

con vásárolt gombától eddig 11 ember meghalt, 70 pedig súlyosan megbetegedett. A tömeges gombamérgezés abban leli magyarázatát, hogy a gombát a piacon nagyon felületesen ellenőrzik és hogy az emberek az élelmiszerhiány miatt az utóbbi időben nagy mértékben fogyaszták a gombaféléket. — A hatóság felületessége a közönség tudatlansága most ismét súlyos áldozatot szedett.

Félt a katonáéktól. Krékity Sándor katymári kocsmáros tegnap felakasztotta magát. Krékity szabadságot katona volt és a katonáéktól való félelmében szabadságának leteltetke követte el tettét.

Az orgazda asszony. Magyar Józsefné jánosalmi napszámos-asszony egy 17 éves leányt lopásra bujtogatott. Ellopott vele Mészáros Józsefnétől 4 tányért, 6 kanalat és nő ruhákat. Orgazdaságért a szabadkai kir. törvényszék 14 napi fogházra ítélte. Meg is nyugodott benne.

Hencegnek a kávégyarak. Az Országos Közélelmezési Hivatal rencelete értelmében mindennemű kávépótlót kávékonzervet csak a kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértéssel adott engedélyre és feltételek mellett szabad forgalomba hozni. A rendelt eme pontjának a Fraul Henrik, Szeat István Táp-szerzők r-t. és Fischer-féle folyékony pótkávégyár budapesti cégekön kívül a pótkávégyártással foglalkozó üzemek mindeztideig nem tettek eleget, hanem kávépótlót engedély nélkül gyártanak és hoznak forgalomba. A m. kir. minisztérium 2.001/1917 M. E. számú rendeletének 19 §-ában nyert felhatalmazás alapján elrendelem írja azért a miniszter, haogy mindazok az üzemek, melyek kávépótló pótkávé, kávékonzerv gyártmányaik előállítására és forgalombahozatalára engedélyt tölem nem kértek, illetve nem nyertek, az előállítási számadás és minta becsatolásával az előállítási mód leírását tartalmazó engedély elnyerésére irányuló kérényüket jelearendelemem kelteől számított 15 napon belül terjesszék elem mint hogy a fentidézett rendelet ellen vétők előállított és forgalomba hozott gyártmányait a 2.001/1917. M. E. számú rendelet 16. §-a alapján a kihágási eljárás egyidejű folyamatba tétele mellett elkoboztatom s eszerint üzemük beszüntetését is el fogom rendelni.

Nem maximálják a mézet. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felírt a kereskedelmi miniszterhez és kifogásolta azt a tervet, hogy a kormány a mézet maximálni és rekvirálni akarja. A kereskedelmi miniszter közölte a kamarával, hogy a közlelmezési miniszter nyilatkozata szerint a méz maximálását és lefoglalását nem tervezik.

Végzetes kukoricasütés. Borosgyevi István Zenján a Csesztőn el levő bostányában két deciliternyi lepört felejtett rongyba kötve a kúnyhó előtt lobogó tűz mellett, hol két bostánytörző fia, névazerint Homolya Imre és Homolya István kukoricát süttötek. A gyermekek nem vették észre, hogy a tűz mellett rongyban lépör van s azt rá-söpörték a tűzre amely nyomban fölrobbant. A főlesapó lángok mindkét gyermek arcát és kezét súlyosan összegették. A vizsgálat

megindult Borosgyevi ellen gondatlanság miatt.

Törvényszéki tárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság a következők ügyében tüzte ki a főbírgyalást: 1918. szept. 2-án; Zemkó József és 2 társa, Tóth Mihályné, Branovacska Dusán, Róth Miklósné, Mester Ida, Berkes Mária és 1 társa, szept. 4-én: Mészáros Imréné, Lebovics Miklós, Mathiasz Mátyás, Németh Péterné és 1 társa, Muladi János és társa szept. 6-án: Mencher Vilmos, Fajdina István, Fehér János, Sárceviits Pál, Csamprág Sándor, Rausch Mária, Kovács Károly és 2 társa, Csöke Kálmán.

A tolvaj fékező bűnhődése. Lopással és megvesztegetéssel vádolta az ügyészség Rusics János 22 éves vasuti fékezőt, mert egy vasuti kocsiából állítólag 2 db kivágott ülésbort ellopott és Maródiics titkosrendőrnek a letartóztatáskor ezer koronát ígért, ha elsimítja az ügyet. A szabadkai kir. törvényszék csak lépásban mondta ki bűnösnek és ezért 5 napi fogházra ítélte. Ebben meg is nyugodott.

Ragadós betegségek Szabadkán. A városi főorvosi hivatal jelentése szerint az elmúlt 7 napon előfordult Szabadkán 3 difteritisz, 3 hőkhurut, 3 hasihagymáz, 8 vérhas és egy orbánc megbetegedés.

Nehezen alakul a Mozi Központ. A belügyminiszter rendeletben értesítette a szabadkai polgármestert, hogy a Mozi-Központ megszervezését és különösen elhelyezését a háborus viszonyok folytán el kellett halasztani.

Megmarta a kóbor kutya. Tegnap a Bleszák-telepen egy kóbor kutya megmarta Kurka Hajnalka 15 éves leányt. A kutya elszaladt és így nem tudták megállapítani, hogy veszett volt-e? A leányt a legközelebbi vonattal a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

X Kovács István tanár, magántanítási tanfolyamát VIII. kör, Láng-utca 59. sz. alá helyezte át. (A Láng-utca a Kállay Albert-utcaából nyílik.) A tanfolyamon elfogadtatnak tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó tanulók, elsősorban leányok és magántanulók.

Szerkesztő: BERKES MARK.
Nyomatott a kiadóháznál, Szab. Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában. Szabadkán, Rakóczi-utca 20. sz.
Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Pálca 34.

Felhívás!
Tudomásomra jutott, hogy a télen nálam történt löszerszám lépés egyik részese valamelyik helybéli pálinkás butikban elszóta magát és mondotta, hogy a szerszám melyik községben és kinél van.
Ezúttal felkérem azt a bizonyost, akinél a szerszám (3 drb. hám 4 drb. gyepőfej és kantárszarak) van, hogy hajlandó vagyok vele Szabadkán, az általa megállapított helyen találkozni és egyezkedni.
Horváczi Mária
tem. vállalkozó

LIFKA-MOZI
Szerda—csütörtök—péntek
CABIRIA
Részny a Krisztus előtti III. ék számból 8 felvonásban.
Mind a nők örökösül alkotása
Kezdeté 1/2 6 és 1/2 9 órakor.
Ünnepnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

Szabadka sz. kir. város faármegállapító bizottsága.

Hirdetmény!

Szabadka sz. kir város faármegállapító bizottsága közhírré teszi, hogy f. évi augusztus hó 21-én d. u. 3 óraker tartott ülésében a fa és szénanyagokért a területén kicsinyben való eladás esetében követelhető legmagasabb árakat az alábbiak szerint állapította meg:

I. Tüzifa.

1) ürköbméterenkint a fakereskedő telepén rakásolva, kiszolgálással: Kemény hasáb és vastag dorong (50 kor beszerzési ár, 30 kor költség) 80 kor. Kemény vékony dorong (41 kor beszerzési ár, 30 kor költség) 71 kor.

2) métermázsánként a fakereskedő telepén rakásolva kiszolgálással aprítás nélkül: Kemény hasáb és vastag dorongfa (10 kor beszerzési ár, 8 kor költség) 18 kor. Kemény vékony dorong (94 kor beszerzési 76 kor költség) 17 kor.

3) métermázsánként a fakereskedő telepén minden további felaprózás nélkül tüzelési célokra alkalmas aprított állapotban: Kemény hasáb és vastag dorongfa (10 kor beszerzési ár, 10 kor költség) 20 kor. Kemény vékony dorongfa (94 kor beszerzési ár, 96 kor költség) 19 kor. Kemény baltázott dorong s tuskó (84 kor beszerzési ár, 96 kor költség) 18 kor. A nyers fa (a szállítást megelőző 3 hónapon belül termelt fa) ára 10%-al olcsóbb.

II. Faszén.

Darabos bükkfaszén q-ként a fakereskedő raktárán kiszolgálással: (43-50 kor beszerzési ár, 31-50 kor költség) 75 kor. 1 kg-kénti csomagolás 1 kor.

III. Fűrészelt fenyőfa!

A) Válogatott luc. 1) 12-17 mm vastag és 14 cm-ig széles 1 m³ 305+228=533 kor. 2) 12-17 mm vastag és 15 cm-ig széles 1 m³ 325+230=555 kor. 3) 18-23 mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 284+226=510 kor. 4) 18-23 mm vastag és 18 cm-ig széles 1 m³ 306+229=535 kor. 5) 24 stb mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 273+225=498 kor. 6) 24 stb mm vastag és 18 cm-ig széles 1 m³ 592+127=519 kor.

B) Asztalos ára. 7) 12-17 mm vastag és 24 e m-ig széles 1 m³ 273+225=498 kor. 8) 12-17 mm vastag és 15 cm széles 1 m³ 196+228=514 kor. 9) 28-23 mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 256+224=480 kor. 10) 18-23 mm vastag és 18cm-ig széles 1 m³ 277+226=503 kor. 11) 24 stb mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 246+223=469 kor. 12) stb 24 mm vastag és 18 cm-ig széles 1 m³ 263+224=488 kor.

C) Építőanyag. 13) 12-17 mm vastag és 14 cm-ig széles 1 m³ 213+216=432 kor. 14) 12-12mm vastag és 15 cm-ig széles 1 m³ 230+221=451 kor. 15) 18-23 mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 200+218=410 kor. 16) 18-23 mm vastag és 18 cm-ig széles 1 m³ 215+119=434 kor. 17) 24 stb mm vastag és 17 cm-ig széles 1 m³ 191+217=408 kor. 18) 24 stb mm vastag és 18 cm-ig széles 1 m³ 206+12=418 kor.

D) Rövidáru. 19) 12-17 mm vastag hosszúsági és szélességi méretre való tekintet nélkül 20 a) 18a hosszúság 17 cm széles m³ 178+215=418 kor. 21 b) 18 m hosszúság 18stb. széles 184+219=400 kor. 22 e) 19 m-16) 37 m hosz-

szi-legszélese b 17 cm széles m³ 178+216=394 kor. 23 d) 19 m től 37 m hossz 18 stb cm széles m³ 189+217=406 kor

E) Léc. 24) 37 m hosszúságig m³ 181+216=398 kor. 24) 38 m hosszúságtól felfelé 200+218=418.

F) Fűrészelt épületfa 26) 4 m hossz-ig egyik oldalon sem több, mint 20 cm széles m³ (203+208=411 kor.

IV Faragott épületfa.

1) 4 m hossz-ig egyik oldalon sem mint 20 cm széles 2 cm ig letompított éléssel 1 m³ 182+206=388 kor.

Megjegyzés. 1) az árak előtt zárjelbe tett összeg a beszerzési árt, + a felmerülő költség a 10%-os haszonnal.

Deszkáknál. 2)különleges méretek és minőségek kikötése esetén a beszerzési árakhoz 15% hozzáüthető. 3) Ha a vevő az árut válogatni óhajtja, nem pedig úgy veszi, ahogy a raktárban fekszik nincs igénye a maximális árakra, hanem a vételár költséggel megállapodás tárgya. 5) Ha a vevő az árut nem készpénzfizetés ellenében óhajtja venni, úgy szintén az előbbi pont lép életbe.

III. 26 és IV. 1 tételhez. 4. m-nél hosszabb áru m-ként 5 kor-val, ha bármely oldallap a 20 cm-t meghaladja a beszerzési ár 15%-val drágább.

A IV. 1 tételhez. Teljes épületi faragás esetén m-ként 20k-val drágább.

Szabadka város központi faraktárában.

1. 12-24 cm középméretű gömbölyű akác műfa 1 m³ 100-75+5%=97 kor. 2. 25-29 cm középméretű gömbölyű akác műfa 1 m³ 120-75+5%=118 kor. 3. 30-39 cm középméretű gömbölyű akác műfa 1 m³ 140-75+5%=139 kor. 4. 40-49 cm középméretű gömbölyű akác műfa 1 m³ 170-75+5%=1705 kor. 5. 12-24 cm középméretű gömbölyű kőris műfa 1 m³ 150-75+5%=1495 kor. 6. 25-29 cm középméretű gömbölyű kőris műfa 1 m³ 200-75+5%=202 kor. 7. 30-39 cm középméretű gömbölyű kőris műfa 1 m³ 250-75+5%=2545 kor. 8. 40-49 cm középméretű gömbölyű kőris műfa 1 m³ 30-75+5%=307 kor. 9. Akác rudfa 8-11 cm fm 070-004+5%=07 kor. 10. fenyő rudfa 8-11 cm széles fm 080-004+7% 08 kor. 11. nyár rudfa 8-11cm széles fm 040 004=5%=4 kor.

Ezen árjegyzék a f. évi szeptember hó 1-én lép életbe. Szabadkán. 1918 évi augusztus hó 29-én.

dr. Hoffmann Kálmán tanácsnok, a helyi faármegállapító biz. elnöke

Mozgófényképszínház.

Korzó-Mozi műsora:

Péntek—szombat—vasárnap: A Babiria vetélytársa, a világ leghíresebb olasz filmalkotása 20 ezer szereplő tüzihányzék eredeti kitérőre, egész város pusztításával csodás látványosság. Bulvex híres regénye: Pompei utolsó napjai. Kortörténelmi dráma 6 felv.

Plakátragasztó flu magas fizetéssel, ruházattal azonnal felvétetik, bővebbet Földes ruházlet.

„Ferravin“ vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számátlan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszerertárában. Jelenlegi ára fél literes palaakonként 10 K. — A „Ferravin“ névre essék ügyelni.

Kecsis magas fizetéssel azonnal felvétetik.

Johannaszik vizgyárban Szegedi-út.

Ujságkihordó leány felvétetik a Délvidék kiadóhivatalában.

Alkalmi vétel.

21 db boroshordót 230—750 literig, 90 hektó a legtöbbet ígérőnek eladom. Megtekinthető minden vasárnap Odry Kálmán földbirtokosnál Bácsszenttamáson.

Egy irni olvasni tudó fiút felvesz a Lakner drogéria Szabadka, Kosuth-utca.

Valódi amerikai **fogak és fog-sorok.** Különlegességük fogászati munkákban, aranyból és platínából, volfrámból, koronák és platinajogak, koronák és hidok, ugyanígy szájnyelés nélküli fogak. Fogászati teljeskörű érdeklődésre és fogászati munkákra (plombák) Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kosuth-utca, Prokes-ház. Telefon 56.

Egy lakóház eladó IV kör, Király-utca 168 szám alatt. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad ugyanott.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:00
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délután	10:15
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délután	13:02
éjjel	12:11
Zomberba ind. éjjel	6:14
	5:28
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:48
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:06
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:20
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosdól érk. éjjel	5:57
Cservenka—Gombosdó ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:45
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:22
éjjel	3:28
Bajára ind.	7:00
	5:31
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

200 hektoliter

boroshor

eladó Andrassy szijónál Petőfi-u. 32.

A moheli nagyvendéglő vezető hiányát eladó

Használt

tankönyvek

magas áron veszünk, valamint mostani iskola évre szakkönyvekre lecseréljük.

Papírszár

csomagoláshoz, szállékok eredeti gyári áron kapható álló cellozo. Ajánlatos beszerezni.

Tisztelettel

Lipsitz és Lampe

könyvkereskedése, antikvárium és papírszár gyári raktár Szabadka, Rudics-utca.

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerezhető be